

Рисцов І.К.
к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»
Зелена Г.В.
студент ФММ, НТУУ «КПІ»

АНАЛІЗ СТАНУ МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ МЕТОДУ ВАГОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ

У статті досліджено стан металургійного комплексу України протягом 2003-2008 років, фактори, що впливають на його діяльність, а також проблеми функціонування металургійних підприємств. У ході роботи проведено факторний аналіз, за допомогою розрахунку вагових коефіцієнтів, на основі якого виявлено зростання собівартості металопродукції та витрат на її реалізацію, визначено можливі шляхи зниження даних витрат та встановлено пріоритетні завдання, що стосуються подальшого розвитку галузі.

In the article we investigate the state of the metallurgical complex of Ukraine during 2003-2008 years, the factors, which influence on it activity, and also problems of functioning of the metallurgical enterprises. During our work a factor analysis was conducted by the calculation of the weigher coefficients, on the basis of which found out growth of the prime price of the metallurgical products and costs on its realization, determined possible ways of these cost cutting and set the main aims which touch subsequent development of the metallurgical industry.

Ключові слова: фактор, аналіз, вагові коефіцієнти, металургія.

Вступ. Металургійний комплекс є однією з найбільших та найважливіших галузей України, що включає в себе понад 400 підприємств. Значна частина даного сектору припадає на чорну металургію, яка забезпечує понад 40% валютних надходжень від усього експорту країни.

Варто відмітити, що дана галузь є досить ресурсомісткою, що ускладнює її подальше функціонування та розвиток під час світової економічної кризи. Впровадження новітніх технологій та модернізація виробничих потужностей практично не відбувається через брак коштів. Внаслідок цього, на вітчизняних підприємствах для виробництва однієї тонни сталі витрачається в три рази більше людино-годин, ніж в розвинених країнах, а також витрати на енергоспоживання в частці собівартості перевищують загальносвітові показники на 20%. Вивченням стану та проблем металургійної галузі серед інших займаються такі вчені: Буркинський Б. [1], Гончаров Ю. [2], Долгоруков Ю. [2], Бондаренко А. [2], В., Точилін В. [3], Шаблиста Л. [4], Шапран В. [5].

Постановка задачі. Метою даної роботи є дослідження стану металургійного комплексу України, аналіз факторів, що впливають на його діяльність, а також розробка рекомендацій, щодо поліпшення умов функціонування даного сектору економіки. Завдання, які ми ставимо в статті: визначити стан та проблеми металургійної галузі України, розкрити фактори, які впливають на функціонування металургійних підприємств.

Основними загальнонауковими та емпіричними методами дослідження є логічний метод (для систематизації понять, що стосуються діяльності окремих підприємств та металургійної галузі в цілому), метод аналізу і синтезу (для розподілу факторів впливу залежно від їх дії), вибіркового обстеження (визначення підприємств та факторів впливу для дослідження), економіко-статистичного аналізу (використовується для розрахунку вагових коефіцієнтів факторів, які впливають на діяльність підприємств металургійного комплексу; обчислення загального впливу кожного фактору).

Результати досліджень. У даній роботі для дослідження обрано 8 підприємств металургійного комплексу України, а саме: “Азовсталь”, “Запоріжсталь”, “Дніпроспецсталь”, “Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча”, “Краматорський металургійний завод ім. Куйбишева”, “Алчевський металургійний комбінат”, “Дніпропетровський металургійний завод імені Петровського”, “Донецький металургійний завод”. Для аналізу виокремлено наступні фактори: заробітна плата, збутові витрати, витрати на електроенергію, податок на додану вартість, матеріальні витрати, амортизація, довгострокові фінансові інвестиції, світові ціни на металопродукцію.

Дані фактори розподілені, з точки зору їх впливу на підприємство (зовнішня та внутрішня дія), тобто маємо дві категорії: внутрішні (заробітна плата, витрати на електроенергію, матеріальні витрати, амортизація, довгострокові фінансові інвестиції) та зовнішні (ПДВ, світові ціни на металопродукцію, витрати на збут).

На основі логічно упорядкованих даних, застосовано коефіцієнтний аналіз, з метою визначення ваги кожного фактора у металургійній галузі в цілому (табл. 1). Розрахунок коефіцієнтів β проводився за поданою нижче формулою 1:

$$\beta = \left(\frac{\alpha}{n} \right) / \left(\sum_{i=1}^n \frac{\alpha}{n} \right), \quad (1)$$

де $i=1, \bar{n}$, β -шуканий коефіцієнт ваги, α -відношення оцінки фактора до кількості всіх факторів, n - кількість всіх факторів.

Таблиця 1

Ваговий вплив кожного фактора

Фактор	Зар.плата	Збут. витрати	Витрати на електр.	ПДВ	Матер. витрати	Амортизація	Довгостр. фінансові інвестиції	Ціни на металопродукцію
Коефіцієнт β	0,17	0,139	0,194	0,03	0,222	0,083	0,111	0,056

Наступним етапом для реалізації коефіцієнтного методу є визначення загального впливу кожного фактора (розрахунки проводяться окремо за 2003, 2005, 2007). Для цього використовуємо формулу 2:

$$GI_i = \beta_i \cdot I_i, \quad (2)$$

де $i=1, \bar{n}$, n - кількість факторів впливу, I -сумарна кількість по кожному фактору .

Отримуємо наступні результати (табл. 2). При аналізі встановлено, що найбільш стрімко зростають матеріальні витрати та витрати на електроенергію. Це пов'язано з низькою технічною озброєністю підприємств та значною енергомісткістю галузі.

Варто відмітити, що відбувається зростання витрат на збут, що відповідно вимагає пошук більш оптимальних та прийнятних шляхів для реалізації продукції. Податок на додану вартість також зростає, а це, в свою чергу, потребує уваги з боку держави. Збільшення витрат на амортизацію та заробітну плату пов'язане з внутрішньою політикою підприємств і вимагає від топ-менеджменту пошуку оптимальних рішень для вирішення даної проблеми.

Таблиця 2

Загальний вплив факторів по роках

Загальний вплив кожного фактора	Зар.плата	Збуто ві витрати	Витрати на електр.	ПДВ	Матер. витрати	Амортизація	Довгостр. фінансові інвестиції	Ціни на металопродукцію
GI_i , 2003 рік, тис.грн	986118, 975	20475 8,75	24768 54,013	18740 0	16745 086,4	264312, 8625	466537	0,315

GI_i , 2005 рік, тис.грн	2107078	55704 2,5	91152 15	36795 3,2	33969 705	409255, 4	571588,2	0,505
GI_i , 2008 рік, тис.грн	3 041 725,50	1 563 406,25	32 915 576,75	740 722,00	65 321 772,00	803 578,50	1 854 692,00	1,705

З розрахунків чітко простежується негативна тенденція в металургії України з 2003 по 2008 рік, адже всі фактори, що впливають на собівартість продукції та її реалізацію збільшуються, а це свідчить про ускладненість успішного функціонування даного сектору економіки в подальшому.

На нашу думку, першочерговим завданням має стати модернізація підприємств та впровадження новітніх розробок. На деяких металургійних підприємствах певні роботи в цьому напрямі почалися. Так, наприклад, починаючи з 2006 року було впроваджено вдування пиловугільного палива на доменних печей, що спрямовано на заощадження дефіцитних видів палива – коксу та природного газу; переробка на коксохімічних підприємствах бурого вугілля з отриманням генераторного газу, які дозволяють замінити в хімічному синтезі 1,4 млрд. м³ природного газу на рік. Позитивним прикладом впровадження енергозбереження є ВАТ “Алчевський меткомбінат” зі своїми рекордними темпами технічного переоснащення, з врахуванням усіх вимог міжнародних норм і стандартів з якості продукції, енергозбереження та екології.

Висновки. Результати даного дослідження показують, що металургійний комплекс України знаходиться у відносно незадовільному стані, адже з 2003 по 2008 рік спостерігається зростання всіх видів витрат, що стосуються випуску та реалізації продукції. Відповідно, це призводить до зростання собівартості металопродукції, а також - до зменшення конкурентоспроможності даної галузі.

Запровадження новітніх технологій виробництва та залучення інвестицій, надасть можливість металургійному комплексу України скоротити частку витрат на електроенергію та заробітну плату в собівартості продукції, зменшити ресурсозалежність підприємств і підвищити конкурентні позиції даної галузі.

Подальших досліджень потребує визначення резервів зниження собівартості металопродукції, впровадження новітнього оснащення для зменшення забруднення навколишнього середовища та запровадження технологій, за допомогою яких відбувалося б більш ефективне використання відходів металургії.

Перелік посилань

1. Буркинський Б. [34](http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_opak62/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=DB-1&P21DBN=DB-1&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Інноваційний рівень виробництва та конкурентоспроможність чорної металургії України [Текст] / Б. Буркинський, С. Савчук // Економіка України : Політико-економічний журнал Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України та Національної академії наук України. – 2006. – №4. – с. 4-15. – ISSN 0131-775X.</p>
</div>
<div data-bbox=)

2. Гончаров Ю., Долгоруков Ю., Бондаренко А. Про формування промислової політики [Текст] / Гончаров Ю., Долгоруков Ю., Бондаренко А. // Економіка України: політико-економічний журнал. – 1999. - №3. – С.31. – ISSN 0131-775X.

3. Точилін, В. О. Вертикально-інтегровані структури гірничо-металургійного комплексу України: стан та напрями розвитку [Текст] / В. О. Точилін, В. В. Венгер // Економіка і прогнозування : науково-аналітичний журнал. – Київ : Національна академія наук України ; Київ : Інститут економічного прогнозування . – 2008. – №3. – С .70-85. – ISSN 1605-7988.

4. Шаблиста Л. Тенденції збитковості промислових підприємств та чинники, що її зумовлюють [Текст] / Л. Шаблиста // Економіка України : Політико-економічний журнал Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України та Національної академії наук України . – 2006. – №12. – С. 38-48 . – ISSN 0131-775X.

5. Шапран В. http://lib.sau.sumy.ua/cgi-bin/irbis64r_opak62/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=DB-1&P21DBN=DB-1&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullw&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Перспективы горно-металлургического комплекса Украины в новых условиях [Текст] / В. Шапран // Финансовая консультация : Всеукраинское издание защиты интересов бизнеса. – 2005. – №12. – С. 30-33. – ISSN 0131-7393.

Серажим В.І.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Болтрик К.Ю.

студент ФММ, НТУУ «КПІ»

МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядаються особливості маркетингової стратегії для підприємств, що працюють в галузі інформаційних технологій. Особлива увага приділяється визначенню завдання маркетингової стратегії для компаній, що займаються інформаційними технологіями. А також відзначається роль маркетингових каналів в інформаційному бізнесі.

The article discusses features of marketing strategy for companies operating in information technology. Particular attention is paid to defining the task of marketing strategies for companies involved in information technology. Also the role of marketing channels in the information business is noted.

Ключові слова: маркетингова стратегія, інформаційні технології, маркетингові канали

Вступ. Ринкова економіка висуває до функціонуючих в її межах суб'єктів господарювання низку вимог. Однією з найважливіших є їхнє уміння